

101

B

نام:  
نام خانوادگی:  
محل امضا:



«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»  
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران  
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
سازمان سنجش آموزش کشور

دفترچه شماره (۱)  
صبح جمعه  
۱۳۹۴/۱۲/۱۴

**آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌متمرکز) - سال ۱۳۹۵**

**علوم جغرافیایی (کد ۲۱۰۱)**

تعداد سؤال: ۷۵  
مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

ردیف	دروس اختصاصی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	فلسفه جغرافیا، آمار و روش تحقیق، جغرافیای طبیعی و انسانی ایران	۷۵	۱	۷۵

این آزمون نمره منفی دارد.  
استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

فلسفه جغرافیا:

- ۱- کدام گروه معتقد است، جامعه سلسله مراتبی، که برخی بر سایر مردم سیادت و اقتدار دارند، بیش از یک جامعه ابتدایی دامنه فعالیت فکری، خلاقیت و پیشرفت را محدود می‌کند؟  
 (۱) لیبرال‌ها (۲) مارکسیست‌ها (۳) پراگماتیست‌ها (۴) آنارشویست‌ها
- ۲- کارل ساور، نظریه پرداز کدام مکتب است؟  
 (۱) چشم‌انداز اجتماعی (۲) چشم‌انداز فرهنگی (۳) چشم‌انداز طبیعی (۴) چشم‌انداز اقتصادی
- ۳- در دهه ۱۹۸۰، کدام رویکرد در تحلیل جغرافیایی اهمیت یافت؟  
 (۱) فلسفی (۲) کمی (۳) زیست‌محیطی (۴) سیاسی
- ۴- مباحث جغرافیایی، «هردوت» بیشتر به چه مطالعاتی گرایش دارد؟  
 (۱) فرهنگی (۲) طبیعی (۳) ناحیه‌ای (۴) اجتماعی
- ۵- مفهوم جغرافیا به‌مثابه افتراق مکانی و ویژگی‌های ناحیه‌ای، به‌وسیله کدام جغرافیدان مطرح شد؟  
 (۱) اسپایکمن (۲) لوکرمین (۳) هارلن بارز (۴) ریچارد هارتشورن
- ۶- در مکتب جبر جغرافیایی، نقش «انسان» در برابر «طبیعت» چیست؟  
 (۱) مغلوب (۲) سوازی (۳) غالب (۴) فعال
- ۷- «وارنیوس» برای اولین بار در آثار جغرافیایی خود به تفکیک چه موضوعاتی در جغرافیا توجه نمود؟  
 (۱) جغرافیای طبیعی و انسانی (۲) جغرافیای زیستی و اقلیمی  
 (۳) جغرافیای تاریخی و فرهنگی (۴) جغرافیای عمومی و ناحیه‌ای
- ۸- کدام دانشمند از چهار بت که در حکم پیش‌داوری هستند و مانع معرفت (شناخت) درست می‌شوند، نام می‌برد  
 (بت‌های شخصی، بت‌های طایفه‌ای، بت‌های بازار، بت‌های نمایی)  
 (۱) کارل مارکس (۲) ماکس هورکهایمر (۳) فرانسویس بیکن (۴) الکساندر فن همبالت
- ۹- کدام مکتب از پوزیتیویسم فاصله بیشتری می‌گیرد؟  
 (۱) رفتاری (۲) فیزیک اجتماعی (۳) فضایی (۴) شیکاگو
- ۱۰- نقش ترکیبی جغرافیا، در کدام دیدگاه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد؟  
 (۱) جبرگرایی (۲) فضایی (۳) ناحیه‌ای (۴) انسان‌گرایی
- ۱۱- کدام مکتب بر «جغرافیای انسان‌گرایی جدید» بیشترین تأثیر را داشته است؟  
 (۱) نهیلیسم (۲) رئالیسم (۳) پراگماتیسم (۴) اگزستانسیالیسم
- ۱۲- کدام پارادایم جغرافیایی در به‌کارگیری روش‌های کمی تأکید دارد؟  
 (۱) ناحیه‌ای (۲) رفتارگرایی (۳) فضایی (۴) محیط‌گرایی
- ۱۳- عنوان «نقشه‌شناختی» به‌وسیله چه کسی و از چه نتیجه‌ای مطرح شد؟  
 (۱) کوین لینچ، از نتیجه بررسی پنج عامل از سیمای شهر  
 (۲) تالمن، از نتیجه آزمایش روی رفتار موش‌ها  
 (۳) پاولف، از نتیجه آزمایش روی رفتار سگ‌ها  
 (۴) ویلیام کرک، از نتیجه بررسی تجربیات زندگی انسانی
- ۱۴- کدام نواحی با «عملکردهای متقابل» و نظام فضایی مشخص می‌شود؟  
 (۱) نقشی (۲) تاریخی (۳) اقتصادی (۴) طبیعی

- ۱۵- روابط متقابل انسان و محیط در جغرافیا در چهارچوب چه فرایندهایی مورد بررسی قرار می‌گیرد؟  
 (۱) طبیعی - ساختاری (۲) تحلیلی - سیستمی (۳) کارکردی - ساختاری (۴) نهادی و ساختاری
- ۱۶- در مناسبات متقابل فضایی، زبان جغرافیا چیست؟  
 (۱) نقشه (۲) هندسه (۳) طبیعت (۴) نماد
- ۱۷- به نظر هارتشورن، کدام مورد بهترین راه برای ترکیب جغرافیای انسانی و طبیعی است؟  
 (۱) جغرافیای فرهنگی (۲) جغرافیای ناحیه‌ای (۳) جغرافیای نو (۴) جغرافیای کاربردی
- ۱۸- کدام گزینه، شاخص‌های کلیدی جغرافیای یکپارچه را در برمی‌گیرد؟  
 (۱) فضا، مکان، محیط و نقشه (۲) فضا، مکان، طبیعت و نقشه  
 (۳) فضا، مکان، چشم‌انداز و زمان (۴) محیط، مکان، طبیعت و اقلیم
- ۱۹- تعریف جغرافیا به‌منزله «علم تدوین قوانین حاکم بر پراکندگی فضائی چهره‌های سطح زمین»، از چه کسی است؟  
 (۱) کریستالر (۲) پترهاگت (۳) دیویدهاروی (۴) فردکورت شیفر
- ۲۰- تامس کوهن، کدام مفهوم را وارد ادبیات علمی کرد؟  
 (۱) نظریه (۲) روش (۳) پارادایم (۴) مکتب
- ۲۱- در ارتباط با اساس معرف علمی، کدام گزینه صحیح است؟  
 (۱) تقدم نظریه بر مشاهده (۲) تقدم مشاهده بر نظریه  
 (۳) تقدم قیاس بر استقرا (۴) تقدم استقرا بر قیاس
- ۲۲- اندیشه‌های دیوید هاروی در حوزه کدام مکتب قرار می‌گیرد؟  
 (۱) مکتب محیطی (۲) مکتب اختیار (۳) مکتب رادیکال (۴) مکتب لیبرالیسم
- ۲۳- مفهوم کشف و شناخت نقشه‌های ذهنی مردم و ادراکات در خصوص مکان‌ها، مبین کدام مورد است؟  
 (۱) جغرافیای اجتماعی (۲) جغرافیای رفتاری (۳) جغرافیای لیبرالی (۴) جغرافیای رادیکال
- ۲۴- از نظر کنستانتینوف، «طبیعت انسان‌زده»، مصداق چیست؟  
 (۱) محیط جغرافیایی (۲) مکان (۳) ناحیه کارکردی (۴) فضای مطلق
- ۲۵- کدام نظریه روی جنبه‌های انسان‌گرایی مارکسیستی با افزودن عوامل روانشناسی اجتماعی تأکید می‌کند؟  
 (۱) نظریه رفتارگرایی (۲) نظریه جغرافیایی انسان‌گرایی نو  
 (۳) نظریه مارکسیستی رادیکال (۴) نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت

### آمار و روش تحقیق:

- ۲۶- در مصاحبه، سؤال: «آیا می‌توانید درباره شکل‌گیری و تاریخ این سازمان برای ما توضیح دهید؟»، جزو کدام نوع پرسش به حساب می‌آید؟  
 (۱) داستانی (روایی) (۲) عقیدتی (۳) ساختاری (۴) توصیفی
- ۲۷- مشارکت‌کنندگان «در گروه‌های کانونی»، چگونه انتخاب می‌شوند؟  
 (۱) خوشه‌ای (۲) نامنظم (۳) تصادفی (۴) هدفمند
- ۲۸- در مصاحبه «نیمه سازمان‌یافته» پرسش‌های مطرح‌شده در مصاحبه چگونه‌اند؟  
 (۱) شکلی و فرمی (۲) محتوا محور (۳) غیرمستقیم و صوری (۴) مستقیم و تشریحی



- ۲۹- در پژوهش‌هایی که کنترل متغیرها ممکن یا عملی نیست، معمولاً از چه روش‌هایی استفاده می‌شود؟  
 (۱) کمی (۲) تجربی (۳) توصیفی (۴) آزمایشگاهی
- ۳۰- کدام مورد از ویژگی‌های مسئله تحقیق محسوب می‌شود؟  
 (۱) نو بودن (۲) القایی بودن (۳) پدیدگی بودن (۴) ترکیبی بودن
- ۳۱- در کدام گزینه، تعریف صحیح «نمودار» آمده است؟  
 (۱) نمایش یک پدیده روی محورهای مختصات (۲) نمایش چندبعدی و چند هدفی یک صفت  
 (۳) نمایش دوبعدی یک یا چند رابطه (۴) تصویر صفات یک پدیده روی محورهای مختصات
- ۳۲- در کدام گزینه، فرآیند تجزیه و تحلیل به صورت صحیح مطرح شده است؟  
 (۱) آماده کردن داده، توصیف، تحلیل و تبیین  
 (۲) آماده کردن داده، مصورسازی، تحلیل آماری و نتیجه‌گیری  
 (۳) آماده کردن داده، خلاصه‌سازی داده، نمایش، برقرار کردن ارتباط مقابل داده‌ها و فرضیه  
 (۴) آماده کردن اطلاعات، خلاصه‌سازی داده‌ها، نمایش، برقراری ارتباط میان داده و بررسی فرضیه
- ۳۳- روایی (Validity) ابزار سنجش، ناظر بر کدام گزینه است؟  
 (۱) خاصیت تکرارپذیری و سنجش نتایج یکسان  
 (۲) نتایج مشابه در زمان و مکان‌های مختلف  
 (۳) اعتبار، دقت و اعتمادپذیری  
 (۴) سنجش متغیرها و موضوع مورد مطالعه
- ۳۴- در فرضیه‌های نوع همبستگی، عبارت «هر چه (الف) بیشتر باشد، پس (ب) هم بیشتر است» بیانگر کدام رابطه آماری است؟  
 (۱) منفی و کل (۲) مثبت و کامل (۳) کامل و منفی (۴) مثبت و کل
- ۳۵- تحقیقاتی که هدف آن‌ها کشف ویژگی‌های مشترک و یا اصول کلی است، جزو کدام دسته از انواع تحقیقات قرار می‌گیرد؟  
 (۱) بنیادی (۲) توسعه‌ای (۳) ترویجی (۴) کاربردی
- ۳۶- کدام طیف دارای ویژگی‌های ترتیب‌پذیری و تجمع‌پذیری است؟  
 (۱) گاتمن (۲) لیکرت (۳) بوگاردوس (۴) فاصله اجتماعی
- ۳۷- متغیر بر اساس رابطه، به چند نوع قابل طبقه‌بندی است؟  
 (۱) دو نوع: کمی - کیفی (۲) دو نوع: مستقل - تابع  
 (۳) سه نوع: کمی - کیفی - دووجهی (۴) سه نوع: مستقل - تابع - میانگر
- ۳۸- کدام نوع نمونه‌گیری، دربرگیرنده انتخاب همه مواردی است که معیاری را دارا هستند؟  
 (۱) نمونه‌گیری حداکثری (۲) نمونه‌گیری گلوله برفی  
 (۳) نمونه‌گیری معمولی (۴) نمونه‌گیری ضابطه‌ای
- ۳۹- ویژگی‌های نمونه‌گیری تصادفی چیست؟  
 (۱) شانس انتخاب شدن اعضا از هیچ قانونی تبعیت نمی‌کند.  
 (۲) همه اعضا شانس مساوی برای انتخاب شدن دارند.  
 (۳) شانس انتخاب شدن یک عضو به اعضای قبل و بعد آن بستگی دارد.  
 (۴) تعداد اعضای موردنیاز برای انتخاب شدن از طریق تصادفی تعیین می‌شود.

- ۴۰- ساده‌ترین سنجه (شاخص) پراکندگی چه نام دارد؟  
 (۱) واریانس (۲) میان چارکی (۳) دامنه (۴) انحراف معیار
- ۴۱- کدام داده، جزو متغیر کمی گسسته محسوب می‌شود؟  
 (۱) درجه دما (۲) رشد اقتصادی  
 (۳) میزان فرسایش رودخانه‌ای (۴) جمعیت شهرهای ایران
- ۴۲- در مورد چندک‌ها، کدام جمله درست است؟  
 (۱) چندک‌ها در محاسبه ویژگی‌های جمعیت از روی نمونه کاربرد دارند.  
 (۲) چارک دوم، معادل میانه و دهک پنجم یا صدک پنجاهم است.  
 (۳) ارزش معادل صدک ۴۴ام از ارزش معادل دهک پنجم بیشتر و از ارزش معادل چارک دوم کمتر است.  
 (۴) از نظر درآمد اقتصادی، دهک اول قشر مرفه جامعه و دهک دوم قشر فقیر جامعه را نشان می‌دهد.
- ۴۳- در محاسبه واریانس، مجموع مجذورات تفاضل هر نمره از میانگین تقسیم بر چیست؟  
 (۱) ۱- تعداد کل نمره‌ها (۲) ۱- مجذور نمره‌ها  
 (۳) ۱- مجموع مجذورات (۴) ۱- تعداد مجذور نمره‌ها
- ۴۴- کدام شاخص برای مقایسه دو یا چند جامعه با مشاهدات نامتجانس مناسب‌تر است؟  
 (۱) انحراف معیار (۲) واریانس (۳) میانگین حسابی (۴) ضریب پراکندگی
- ۴۵- کدام جمله در مورد توزیع اعضا در توزیع نرمال درست است؟  
 (۱) ۹۵ درصد اعضا بین نمره استاندارد منفی و مثبت ۲ قرار دارند.  
 (۲) ۶۸ درصد اعضا بین منفی و مثبت یک انحراف معیار قرار دارند.  
 (۳) بیشتر اعضای جمعیت در محدوده کمتر از (۱-) انحراف معیار قرار دارد.  
 (۴) ۱۴ درصد اعضا بالاتر از نمره استاندارد (۱+) قرار دارند.
- ۴۶- اگر نتایج اندازه‌گیری به صورت زیاد، متوسط و کم گزارش شود، از کدام روش اندازه‌گیری زیر استفاده شده است؟  
 (۱) اندازه‌گیری اسمی (۲) اندازه‌گیری نسبی  
 (۳) اندازه‌گیری فاصله‌ای یا برش‌دار (۴) اندازه‌گیری ترتیبی یا رتبه‌ای
- ۴۷- مهم‌ترین تفاوت بین واریانس و انحراف معیار کدام گزینه است؟  
 (۱) واریانس، متوسط توان دوم تغییرات داده‌ها را مشخص می‌نماید. در حالی که انحراف معیار نشان‌دهنده متوسط تغییرات در واحد داده‌های مشاهداتی است.  
 (۲) واریانس حجم تغییرات در واحد داده‌های مشاهداتی و انحراف معیار حجم تغییرات داده‌ها را مشخص می‌نماید.  
 (۳) واریانس بیانگر تغییرات داده‌ها در طول زمان و انحراف معیار تغییرات آن‌ها را در مکان مشخص می‌کند.  
 (۴) واریانس برگرفته از داده‌های دوگانه و انحراف معیار تنها بر مبنای داده‌های تک‌گانه محاسبه می‌شود.
- ۴۸- کدام رابطه زیر برای محاسبه ضریب تغییرات داده‌ها استفاده می‌شود؟  
 (۱)  $CV = \frac{\text{انحراف معیار داده‌ها} + \text{میانگین داده‌ها}}{100}$   
 (۲)  $CV = \frac{\text{میانگین داده‌ها}}{\text{انحراف معیار داده‌ها}}$   
 (۳)  $CV = \frac{\text{انحراف معیار داده‌ها}}{\text{میانگین داده‌ها}} \times 100$   
 (۴)  $CV = \frac{100}{\text{انحراف معیار داده‌ها} + \text{میانگین داده‌ها}}$

## ۴۹- تفاوت آمار توصیفی و آمار استنباطی چیست؟

- ۱) آمار توصیفی برای به دست آوردن نتیجه و آمار استنباطی برای تفسیر نتایج به کار می‌رود.
- ۲) آمار توصیفی سؤال‌های «چگونه» و آمار استنباطی سؤال‌های «چرا» را جواب می‌دهد.
- ۳) آمار استنباطی درست بودن ویژگی‌های نمونه را استدلال می‌کند، ولی آمار توصیفی آن را شرح می‌دهد.
- ۴) آمار توصیفی وضعیت نمونه را شرح می‌دهد ولی آمار استنباطی ویژگی‌های جمعیت مورد مطالعه را از روی نمونه برآورد می‌کند.

## ۵۰- کاربرد اصلی نمره استاندارد (Z-score) در محاسبات آماری چیست؟

- ۱) میزان انحراف یک عضو از میانگین را در دو متغیر با مقیاس‌های متفاوت قابل مقایسه می‌کند.
- ۲) برای استانداردسازی پراکندگی جمعیت به کار می‌رود.
- ۳) برای طبقه‌بندی استاندارد جمعیت به کار می‌رود.
- ۴) فاصله متوسط اعضا از میانگین و میانه را نشان می‌دهد.

جغرافیای طبیعی و انسانی ایران

## ۵۱- مهم‌ترین عامل در شکل‌گیری کالبد روستاها کدام است؟

- ۱) توپوگرافی
  - ۲) جنس زمین
  - ۳) آب‌وهوا و شرایط اقلیمی
  - ۴) آب و نحوه دستیابی به آب
- ۵۲- محدوده خدماتی هر دهیاری پس از تأیید کدام نهاد یا مسئول قابلیت اجرایی دارد؟
- ۱) استاندار
  - ۲) شورای بخش
  - ۳) فرماندار
  - ۴) شورای اسلامی روستا
- ۵۳- مهم‌ترین تنگناهای مدیریت جامعه روستایی ایران، کدام گزینه است؟
- ۱) ساختار فرهنگی جامعه روستایی
  - ۲) عدم استفاده از دانش بومی و مدیریت مشارکتی
  - ۳) برنامه‌ریزی از بالا و تعدد مراکز تصمیم‌گیری
  - ۴) بی‌توجهی به شناخت ویژگی‌های محیط طبیعی و نیازهای واقعی مردم با تکیه بر فرهنگ قومی
- ۵۴- در ساخت مسکن روستایی مناطق گرمسیری ایران، چه نوع مصالحی از نظر عایق حرارتی مناسب‌تر است؟
- ۱) آجر
  - ۲) سنگ
  - ۳) چوب
  - ۴) خشت و چینه‌گلی
- ۵۵- بیشترین عملکرد دهیاران در نواحی روستایی، در کدام بعد بوده است؟
- ۱) اجتماعی
  - ۲) اقتصادی
  - ۳) کالبدی و زیربنایی
  - ۴) خدماتی
- ۵۶- برای اولین بار طرح‌های جامع شهری در ایران، در کدام دوره شروع شد؟
- ۱) برنامه دوم عمرانی (۴۱ - ۳۴)
  - ۲) برنامه سوم عمرانی (۴۶ - ۴۱)
  - ۳) برنامه پنجم عمرانی (۵۶ - ۵۱)
  - ۴) برنامه چهارم عمرانی (۵۱ - ۴۶)
- ۵۷- تصمیم‌گیری در مورد تفکیک باغات و اراضی کشاورزی به عهده کدام کمیسیون شهرسازی است؟
- ۱) کمیسیون ماده ۱۴ قانون زمین شهری
  - ۲) کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری
  - ۳) کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی
  - ۴) کمیسیون ماده ۱۳ آیین‌نامه احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها



- ۵۸- طرحی که برای ساماندهی، ضوابط کنترل و هدایت خیابان‌های احداثی تهران تهیه می‌گردد، جزو کدام نوع برنامه‌های توسعه شهری محسوب می‌شود؟
- (۱) راهبردی (۲) موضوعی (۳) موضعی (۴) موضوعی - موضعی
- ۵۹- خصوصیت بارز نظام شهری ایران در دهه ۸۵ - ۱۳۷۵، کدام مورد است؟
- (۱) به تعادل رسیدن نظام سلسله مراتبی شهرها  
 (۲) افزایش قابل توجه تعداد شهرهای میانی و بزرگ  
 (۳) افزایش شدید تعداد شهرهای کوچک و افزایش سهم نسبی جمعیت آن‌ها  
 (۴) کاهش قابل توجه جمعیت شهر تهران و تمرکززدایی از تهران
- ۶۰- نقطه عطف آغاز تحول در نظام شهرنشینی ایران چیست؟
- (۱) اصلاحات اراضی (۲) انقلاب مشروطه  
 (۳) شهریور ۱۳۲۰ (۴) آغاز دوره حکومت رضاشاه (پهلوی اول)
- ۶۱- روند ساختمانی چین‌خوردگی‌های ایران اغلب از کدام عوامل تأثیر پذیرفته است؟
- (۱) راستای حرکت صفحاتی و مقاومت خرده قاره‌ای داخلی  
 (۲) جهت حرکت قطعات پوسته‌ای و اختلاف مقاومت سازنده‌ها در واحدهای مورفوتکتونیک  
 (۳) موقعیت حوضه‌های اقیانوسی گذشته و تأثیرات لیتولوژیک  
 (۴) موقعیت قطعات پوسته‌ای مقاوم بیرامون ایران و امتداد گسل‌های اصلی
- ۶۲- مهم‌ترین ویژگی متمایزکننده دو واحد ساختمانی ایران مرکزی و سنندج سیرجان، کدام است؟
- (۱) گستره تشکیلات آتشفشانی (۲) سیستم کلی گسل‌ها  
 (۳) سیستم دگرشیبی‌ها (۴) روند ساختمانی
- ۶۳- عوامل اصلی مؤثر در شکل‌گیری تالاب انزلی و خلیج گرگان کدام‌اند؟
- (۱) تغییرات اقلیمی و تأثیرات تکتونیک  
 (۲) رسوب‌گذاری رودخانه‌ای و تشکیل زبانه ماسه‌ای  
 (۳) ساختمان زمین‌شناسی و راستای برخورد امواج دریا  
 (۴) جریان‌های طولی ساحلی و جهت وزش بادهای غالب
- ۶۴- کوه‌های کرکس جزو کدام واحد مورفوتکتونیک ایران به شمار می‌روند و ساختمان کلی آن چگونه است؟
- (۱) واحد سنندج سیرجان - توده نفوذی باتولیتی  
 (۲) زون اسفندقه، مریوان - ساختمان چین‌خورده  
 (۳) حاشیه ایران مرکزی - ساختمانی نفوذی - هورستی  
 (۴) پیش کوه‌های زاگرس - ساختمان نفوذی، رسوبی و آتشفشانی
- ۶۵- بیشترین کانون‌های سطحی زمین‌لرزه‌ها در کدام قسمت ایران تمرکز یافته است؟
- (۱) اطراف طبس (چاله طبس) (۲) اطراف لوت (زون گسلی خاش - نهبندان)  
 (۳) شمال البرز میانی (دره نور رود) (۴) زاگرس جنوبی (زاگرس فارس)
- ۶۶- مرتفع‌ترین توده نفوذی ایران کدام است و به کدام دوره زمین‌شناسی نسبت داده می‌شود؟
- (۱) الوند، دوره میوسن (۲) علم‌کوه، دوره پلیوسن (۳) شیرکوه، دوره پلیوسن (۴) کرکس، دوره میوسن

- ۶۷- فعالیت کم‌فشار گنگ، کدام پدیدهٔ اقلیمی ایران را توجیه می‌کند؟  
 (۱) توفان گونو  
 (۲) شرحی ساحل جنوبی ایران  
 (۳) بادهای ۱۲۰ روزه سیستان  
 (۴) کم‌فشار حرارتی مرکز ایران
- ۶۸- بالاترین مقدار تابش خورشید در ایران، در چه موقعی و در چه زمانی است؟  
 (۱) ظهر اول تیر در اهواز  
 (۲) اول تیر در کویر لوت  
 (۳) اول تیر در بالای دماوند  
 (۴) ظهر اول تیر در چابهار
- ۶۹- الگوی غالب پراکندگی فشار در تراز دریا بر روی ایران در فصل تابستان، کدام گزینه است؟  
 (۱) الگوی کم‌فشار  
 (۲) الگوی پرفشار جنب حاره  
 (۳) الگوی کم‌فشار موسمی  
 (۴) الگوی کم‌فشار سودانی
- ۷۰- کدام مرکز فشار، نقش بیشتری در ایجاد بارش‌های ابرسنگین ایران دارد؟  
 (۱) آزور  
 (۲) قطبی  
 (۳) سبیری  
 (۴) دریای سیاه
- ۷۱- کدام بخش کشور ایران برای سیکلون‌زایی مناسب است؟  
 (۱) دامنه‌های غربی ارتفاعات زاگرس  
 (۲) دامنه‌های شرقی ارتفاعات زاگرس  
 (۳) دامنه‌های جنوبی البرز  
 (۴) دامنه‌های شمالی البرز
- ۷۲- پدیده غالب ایران در دوره گرم سال کدام است و بر چه مناطقی مستقر می‌شود؟  
 (۱) کمربند همگرایی جنب حاره - جنوب و جنوب غرب ایران  
 (۲) پرفشار جنب حاره - جنوب و جنوب غرب ایران  
 (۳) کمربند همگرایی جنب حاره - بر روی تمام ایران در جنوب کوه‌های البرز  
 (۴) پرفشار جنب حاره - بر روی تمام ایران در جنوب کوه‌های البرز
- ۷۳- برابر طبقه‌بندی نواحی ۱۶ گانه طبیعی ایران، شهر طمس در کدام ناحیه قرار دارد؟  
 (۱) خراسان  
 (۲) چاله‌های شرقی  
 (۳) رشته‌کوه مرکزی  
 (۴) غربی دشت‌های مرکزی
- ۷۴- سریع‌ترین رشد جمعیت شهری ایران پس از انقلاب اسلامی مربوط به کدام شهر می‌شود؟  
 (۱) کرج  
 (۲) قم  
 (۳) انزلی  
 (۴) کیش
- ۷۵- بر اساس محاسبات رصدخانه‌های قدیم ایران، نصف‌النهار مبدأ از کدام شهر عبور می‌کرد؟  
 (۱) مکه  
 (۲) اصفهان  
 (۳) نیمروز (سیستان)  
 (۴) مراغه (آذربایجان)